

emcdda.europa.eu

SPRÁVA

Wolfgang Götz, riaditeľ

Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť

Pri príležitosti vydania

Výročnej správy 2008: stav drogovej problematiky v Európe

Embargo: 10:00 SEČ — 6. 11. 2008

Uvážlivá analýza poznatkov o drogovej situácii je základnou podmienkou pre informované, produktívne a premyslené diskusie o tejto zložitej otázke. Táto analýza zabezpečuje, aby sa stanoviská zakladali na skutočnostiach a aby tí, ktorí zodpovedajú za zložité politické rozhodnutia, mali jasnú predstavu o dostupných možnostiach a výhodách, ktoré môžu priniesť. Toto je logickým základom našej *Výročnej správy 2008: stav drogovej problematiky v Európe*, ktorú dnes v Bruseli s hrdosťou predkladáme.

Minulý rok bol bezprecedentným rokom, pokiaľ ide o úvahy na európskej a svetovej úrovni o súčasných spôsoboch vykonávania protidrogových politík a o ich budúcom smerovaní. EMCDDA aktívne prispieva k obom týmto úrovňam najmä poskytovaním technickej podpory Európskej komisii pri hodnotení súčasného protidrogového akčného plánu EÚ (2005–08), ako aj neustálym sledovaním pokroku, pokiaľ ide o ciele stanovené na mimoriadnom zasadnutí Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov (VZ OSN) o drogách ⁽¹⁾ v roku 1998.

S radosťou poznamenávame, že podľa medzinárodných štandardov Európa teraz patrí k častiam sveta, ktoré majú najrozvinutejšie kapacity na monitorovanie drog. Napriek tomu sa naďalej plne angažujeme v oblasti zvyšovania kvality a relevantnosti dostupných údajov, aby sme mohli poskytovať lepšie informácie pre tvorbu politiky a postupov v rámci EÚ.

Z dnešnej správy vyplýva, že hoci sa úrovne užívania drog držia na historicky vysokých úrovniach, zdá sa, že vstupujeme do stabilnejšej fázy. Celkovo, pokiaľ ide o väčšinu foriem užívania, nepozorujeme väčší nárast a niektoré oblasti vykazujú klesajúci trend. Napríklad ukazovatele užívania amfetamínu a extázy naznačujú celkovú stabilizáciu alebo klesajúci trend. A z najnovších údajov vyplývajú jasnejšie signály stabilizácie užívania kanabisu u mladých ľudí v niektorých krajinách alebo jeho pokles.

Dostupnosť liečenia, aj keď je ešte stále nedostatočná, v Európe narastá v takom rozsahu, že v niektorých krajinách väčšina užívateľov heroínu (kedysi považovaní za skrytú populáciu) je teraz v styku s rôznymi službami. A zatiaľ čo pred niekoľkými rokmi bola infekcia HIV medzi injekčnými užívateľmi drog ústrednou témou v rámci diskusií o protidrogovej politike, výskyt nových infekcií pripisovaných užívaniu drog poklesol a ďalej klesá.

Sme tiež svedkami väčšej súdržnosti na európskej úrovni v spôsobe, akým členské štáty EÚ riešia túto otázku. V súčasnosti 26 členských štátov EÚ spolu s Chorvátskom a Nórskom prijalo národný dokument protidrogovej politiky (v porovnaní s 10 krajinami v roku 1995) so štruktúrou, ktorá sa stále viac približuje protidrogovému plánu EÚ. Posledný rok bol tiež rokom nebývalej aktivity v tvorbe politík na národnej úrovni s približne polovicou (13) členských štátov EÚ nachádzajúcich sa v rôznych štádiách prehodnocovania a prepracovania svojich dokumentov protidrogovej politiky.

Aj keď je dôležité uznať tejto pozitívny vývoj, musíme pamätať aj na to, že dynamický charakter drogového problému predstavuje pre nás neustále obavy a ďalšie výzvy.

V súčasnosti sa zdôrazňujú varovné signály týkajúce sa heroínu, pokračovanie nárastu užívania kokaínu; vysoká prevencia infekcie hepatitídy C medzi injekčnými užívateľmi, vysoká miera úmrtnosti súvisiacej s drogami a väčšie množstvo správ o nezákonnej výrobe syntetických opiátov, napríklad fentanyl. Okrem toho sa v správe zdôrazňuje v priemere 36 % nárast porušení právnych predpisov v súvislosti s drogami uvádzaných v členských štátoch EÚ v priebehu piatich rokov od roku 2001 do 2006. A v prehľade uverejnenom dnes spolu s *Výročnou správou* ⁽²⁾ sa venuje osobitná pozornosť potenciálnemu riziku problémov s užívaním drog medzi zraniteľnými mladými ľuďmi.

Tieto obavy ma privádzajú k nákladom pre Európu v súvislosti s drogovou problematikou — základnej téme súčasných diskusií o protidrogovej politike a otázke riešenej v rôznych častiach dnešnej správy ⁽³⁾. V posledných 12 mesiacoch agentúra EMCDDA pracovala na identifikácii a testovaní spoločných nástrojov, ktoré umožnia zhromažďovanie údajov o verejných výdavkoch súvisiacich s drogami v rámci EÚ. Aj keď táto práca je ešte v počiatočnom štádiu, z našich prvých odhadov vyplýva, že výdavky štátu na drogovú problematiku by priemerného občana EÚ mohli stáť okolo 60 EUR za rok.

Škody spôsobené užívaním drog sa vyčísľujú ešte ťažšie: tragické straty na životoch, vplyvy kriminality súvisiacej s drogami, negatívny vplyv na komunity, kde sa drogy vyrábajú alebo predávajú a rozsah, v akom obchodovanie s drogami ohrozuje sociálny rozvoj a politickú stabilitu vyrábajúcich a tranzitných krajín. Vezmime len do úvahy znepokojujúci vývoj vyplývajúci z tranzitu kokaínu cez západnú Afriku, aby sme si pripomenuli sprievodné škody, ktoré drogový problém môže spôsobiť.

Dnes sa konečne pozrieme na to, ako sa vykonáva výskum drogovkej problematiky vo všetkých európskych krajinách, kde poskytuje informácie nevyhnutné na opis a porozumenie dosahu nezákonných drog. Najnovšia správa EMCDDA o tejto otázke ⁽⁴⁾ poskytuje prehľad organizácie výskumu súvisiaceho s drogami v Európe. Nová štúdia, ktorú začala Európska komisia, bude zahŕňať odporúčania na doplnenie chýbajúcich poznatkov a zlepšenie spolupráce vo výskumnej oblasti na európskej úrovni.

Na uplynulý rok možno nahliadať ako na významné kritické obdobie v histórii medzinárodnej politiky kontroly drog. Európa sa pripravuje na nový protidrogový akčný plán EÚ (2009–2012) a robí to s vedomím, že teraz viac ako kedykoľvek predtým panuje jasnejšia zhoda o ceste, na ktorú sa máme vydať a zároveň lepšie rozumieme výzvam, ktoré stoja pred nami.

Poznámky:

⁽¹⁾ 10-ročné hodnotenie pokroku bolo uverejnené na zasadnutí komisie OSN pre omamné látky v marci 2008.

⁽²⁾ Pozri publikáciu o vybranej otázke: *Drugs and vulnerable groups of young people*, 6. 11. 2008. <http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

⁽³⁾ Pozri publikáciu o vybranej otázke: *Towards a better understanding of drug-related public expenditure in Europe*, júl 2008.

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

⁽⁴⁾ Pozri publikáciu o vybranej otázke: *National drug related-research in Europe*, október 2008.

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

Informácie o všetkých produktoch *Výročnej správy*, správach, službách a podujatiach budú k dispozícii 6. 11. 2008 o 10:00 SEČ na: <http://www.emcdda.europa.eu/events/2008/annual-report>